ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 5/1

24 հունիսի 2014 թ.

Քննարկվեց քաղաքացի Գագիկ Սարգսյանի 31.05.2014 թ-ի դիմում-բողոքը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Նոր Նորքի ՀՏ 03.03.2014 թ-ի թիվ 215 որոշման դեմ:

Քաղաքացի Գագիկ Սարգսյանի բողոքում բերված փաստարկները.

Գագիկ Սարգսյանը 1998 թ-ից հանդիսացել է անհատ ձեռնարկատեր և հաշվառվել Նոր Նորքի հարկային տեսչությունում: 2013 թ-ի մարտի 22-ին հաշվառումից հանվել է /լուծարվել է/ անհատ ձեռնարկատիրոջ վկայականը: Վկայականի ստացման օրվանից մինչ դադարեցման պահն առողջական ծանր վիճակում գտնվելու պատճառով ձեռնարկատիրական գործունեություն չի իրականացրել և հարկային տեսչություն հաշվարկ հաշվետվություններ չի ներկայացրել:

2014 թ-ի մարտ ամսին Նոր Նորքի ՀՏ-ից ստացվել է 03.03.2014 թ-ի թիվ 215 որոշումը, համաձայն որի Ա/Ձ Գագիկ Սարգսյանից հօգուտ պետ. բյուջեի պետք է գանձվի 371.400 դրամ գումար, որը հաշվարկվել է պարտադիր սոց. ապահովության վճարների գծով:

Հաշվարկված գումարները և կայացված որոշումն անհիմն են հետևյալ հիմնավորմամբ և պատճառաբանությամբ.

1. Համաձայն «Հարկային և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների արտոնություն սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքի /որն ուժի մեջ է մտել 2013 թ-ի հունվարի 1-ից/ 3-րդ կետի «Անհատ ձեռնարկատերերն ազատվում են 2006 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2008 թվականի դեկտեմբերի 31-ը (ներառյալ) ընկած հաշվետու ժամանակաշրջանների համար հաշվարկված և չվճարված պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների նվազագույն գումարների (այդ թվում՝ հաշվարկված և չվճարված տույժերի) վճարումից»: Ուստի մինչ որոշում կայացնելը հարկային մարմինը արդեն իսկ պարտավոր էր կատարել վերահաշվարկ, որը սակայն չի կատարել:

2. Համաձայն 21.08.2008 թ-ի «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված արտոնությունների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների արտաությունններ սահմանելու մասին» ՀՀ 2005 թվականի նոյեմբերի 11-ի ՀՕ-215-Ն օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք) սահմանված արտոնություններից օգտվելու իրավունք ունեցող անհատ ձեռնարկատերերը, որոնք մինչև սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելը դեռևս չեն օգտվել այդ արտոնությունից, կարող են օգտվել Օրենքով իրենց վերապահված արտոնություններից՝ առանց ժամկետային սահմանափակման»: Սակայն ինչպես երևում է կայացված որոշումից տվյալ արտոնություններն չեն կիրառվել:

3. Համաձայն 26.05.2011 թ-ի /ուժի մեջ է մտել 04.07.2011 թ-ից/ «2008 թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ հարկային հաշվետվություններ չներկայացրած կազմակերպությունները լուծարելու և անհատ ձեռնարկատերերին պետական հաշվառումից հանելու մասին» ՀՀ օրենքի 1-ին հոդվածի, անհատ ձեռնարկատիրոջ վկայականը ենթակա էր հաշվառումից հանման այն իսկ պատճառով, որ համաձայն օրենքի 1-ին հոդվածի մեջբերում՝ «Սույն օրենքը տարածվում է այն կազմակերպությունների և անհատ ձեռնարկատերերի, ինչպես նաև պետական կամ պետական բաժնեմաս ունեցող կազմակերպությունների (այսուհետ՝ հարկ վճարող) վրա, որոնք 2008 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ հարկային օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հարկային մարմին չեն ներկայացրել որևէ հաշվետվություն, հաշվարկ կամ

հայտարարագիր (այսուհետ՝ հաշվետվություն) և հարկային մարմնում առկա փաստաթղթերի համաձայն չունեն գույք ու հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորություններ կամ «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգիրքը գործողության մեջ դնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն չեն վերագրանցվել, չունեն գույք և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորություններ»:

Նոր Նորքի ՀՏ-ի կողմից վերը նշված օրենքի 2-րդ հոդվածով սահմանված կարգով կազմված ցուցակներում բողոքաբերի անհատ ձեռնարկատիրոջ վկայականը անհասկանալի պատճառներով չի ընդգրկվել, որի պատճառով ստիպված է եղել սեփական նախաձեռնությամբ սկսել դադարեցման /հաշվառումից հանելու/ գործընթաց, որը ավարտել է 22.03.2013 թ–ին:

4. «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի համաձայն. «Վարչարարություն իրականացնելիս վարչական մարմիններին արգելվում է միայն ձևական պահանջների պահպանման նպատակով անձանց ծանրաբեռնել պարտականություններով...», իսկ 63 հոդվածի 1-ին կետի ա/ ենթակետի համաձայն, անվավեր է առ ոչինչ չհանդիսացող այն ոչ իրավաչափ վարչական ակտը, որն ընդունվել է օրենքի խախտմամբ, այդ թվում՝ օրենքի սխալ կիրառման կամ սխալ մեկնաբանման հետևանքով:

Ելնելով վերոգրյալից՝ բողոքաբերը խնդրում է ուսումնասիրել ներկայացված փաստական հանգամանքները և օրինական պահանջները ու ամբողջությամբ վերացնել /անվավեր ճանաչել/ Նոր Նորքի ՀՏ պետի 03.03.2014 թ–ին կայացված թիվ 215 որոշումը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ֆինանսների նախարարության հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Նոր Նորքի ՀՏ պետը քննարկելով Ա/Ձ Գագիկ Սարգսյանի վերաբերյալ վարչական վարույթի նյութերը 2014 թ–ի մարտի 3-ին ընդունել է թիվ 215 որոշումը (այսուհետ նաև Որոշում), համաձայն որի 27.02.2014 թ–ի դրությամբ Գ.Սարգսյանի չկատարված հարկային պարտավորությունները կազմում են 371.400 դրամ (2009 թ–ի հունվարից մինչև 2012 թ–ի դեկտեմբեր ամիսների նվազագույն սոց. վճար), որը ենթակա գանձման:

Բողոքում բերված այն պնդման վերաբերյալ, որ Որոշումը կայացնելիս չի կիրառվել «Հարկային և պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների արտոնություն սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքի (ուժի մեջ է մտել 01.01.2013 թ–ին) դրույթները, այն է՝ «Անհատ ձեռնարկատերերն ազատվում են 2006 թվականի հունվարի 1-ից մինչև 2008 թվականի դեկտեմբերի 31–ը (ներառյալ) ընկած հաշվետու ժամանակաշրջանների համար հաշվարկված և չվճարված պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների նվազագույն գումարների (այդ թվում՝ հաշվարկված և չվճարված տույժերի) վճարումից», հիմնավոր չէ և չի համապատասխանում իրականությանը: Մասնավորապես, Որոշման համաձայն նվազագույն սոցիալական ապահովության վճարների գծով պարտավորությունները՝ գումարով 371.400 դրամ, հաշվարկվել են 2009 թ–ի հունվարից մինչև 2012 թ–ի դեկտեմբեր ամիսն ընկած ժամանակաշրջանի համար: Այսինքն՝ մինչև 2008 թվականի դեկտեմբերի 31–ը (ներառյալ) ընկած ժամանակաշրջանների համար Ա/Ձ Գագիկ Սարգսյանի նկատմամբ հաշվարկված և չվճարված պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների նվազագույն գումարները նվազեցվել են ընդհանուր գումարով 355000 դրամ:

Միևնույն ժամանակ հարկ է նշել, որ մինչև 31.12.2012 թ-ը գործող «Պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն, անհատ ձեռնարկատերերը պարտավոր են յուրաքանչյուր ամսվա համար վճարել

նվազագույն սոցիալական վճար՝ 5000 դրամի չափով, մինչև հաջորդ ամսվա 15-ը: Ընդ որում՝ պետական գրանցման վկայականը ժամանակավոր հարկային մարմին հանձնած (մինչև 25.07.2012 թ-ը) և այդ ժամանակահատվածում ձեռնարկատիրական գործունեություն չիրականացրած անհատ ձեռնարկատերը նվազագույն սոցիալական վճարներ չի կատարում՝ վկայականը հանձնելուն հաջորդող ամսվանից մինչև վկայականը հետ ստանալու ամիսն ընկած ժամանակահատվածի համար:

Վերոգրյալից հետևում է, որ անհատ ձեռնարկատիրոջ կողմից պետական գրանցման վկայականը ժամանակավորապես հարկային մարմին հանձնած չլինելու դեպքում անհատ ձեռնարկատերը պարտավոր էր վճարել 5000 դրամ նվազագույն սոցիալական վճար՝ անկախ ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնելու կամ չիրականացնելու հանգամանքից:

Քննարկվող դեպքում Ա/Ձ Գագիկ Սարգսյանի կողմից պետական գրանցման վկայականը ժամանակավորապես հարկային մարմին չի հանձնվել, ինչը և հիմք է հանդիսացել նվազագույն սոցիալական վճարի գծով պարտավորությունների հաշվարկման համար:

Բողոքում բերված պնդման վերաբերյալ, որ Ա/Ձ Գագիկ Սարգսյանի նկատմամբ չեն կիրառվել 21.08.2008 թ-ի «Անհատ ձեռնարկատերերի համար եկամտահարկի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների արտոնություններ սահմանելու մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված արտոնությունների կիրառման մասին» ՀՀ օրենքի դրույթները, հարկ է նշել, որ նշված օրենքի 2-րդ հոդվածի համաձայն. «Սույն օրենքի 1-ին հոդվածով սահմանված իրավունքից օգտվելու համար անհատ ձեռնարկատերը պարտավոր է ներկայացնել գրավոր դիմում իր հաշվառման (գրանցման) վայրի հարկային տեսչության մարմին»:

Այսինքն, վերոգրյալ օրենքով նախատեսված արտոնություններից օգտվելու համար Ա/Ձ Գագիկ Սարգսյանի կողմից հարկային տեսչություն պետք է ներկայացվեր գրավոր դիմում:

Քննարկվող դեպքում Ա/Ձ Գագիկ Սարգսյանի կողմից նման դիմում չներկայացվելու հետևանքով վերոգրյալ օրենքով նախատեսված արտոնությունները չեն կիրառվել:

Ինչ վերաբերվում է բողոքում բերված այն պնդմանը, որ չեն կիրառվել նաև 26.05.2011 թ–ի «2008 թ-ի հունվարի 1-ի դրությամբ հարկային հաշվետվություններ չներկայացրած կազմակերպությունները լուծարելու և անհատ ձեռնարկատերերին պետական հաշվառումից հանելու մասին» ՀՀ օրենքի դրույթները, ապա նշվեց, որ հիշատակված օրենքի դրույթները չկիրառելու համար հիմք է հանդիսացել այն հանգամանքը, որ Ա/Ձ Գագիկ Սարգսյանը չի բավարարել նշված օրենքի 1-ին հոդվածով սահմանված պահանջներին:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո ր ո շ ու մ է՝

Քաղաքացի Գագիկ Սարգսյանի 31.05.2014 թ-ի դիմում-բողոքը մերժել:

Որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարը կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն իրավունք ունի բողոքարկել դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ՝ **Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ**